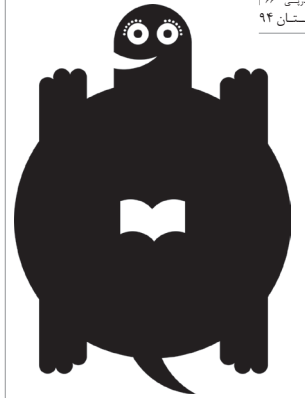

فهرست لاک پشت پرنده

اصول، شیوه‌ی اجرایی و معیارهای فهرست و نشان‌های لاک پشت پرنده

مقدمه

لاک پشت پرنده فهرستی است از کتاب‌های برتر هر فصل، برای کودکان و نوجوانان ایرانی. این کتاب‌ها را گروهی از منتقدان، کارشناسان و نویسندگان کودک و نوجوان، با بررسی کتاب‌های هر فصل، انتخاب می‌کنند.

افزون بر این، هیئت داوران، کتاب‌های برگزیده‌ی هر سال را نیز انتخاب و به کتاب‌های برگزیده نشان‌های طلایی و نقره‌ای اهدا می‌کنند. کتاب‌ها براساس شیوه‌نامه‌ای مکتوب و با اصول و معیارهایی روشن به فهرست راه می‌یابند و یا موفق به دریافت نشان طلایی یا نقره‌ای می‌شوند.

هر سال، داوران و سیاست‌گذاران فهرست، براساس مقتضیات روز و هم‌چنین با توجه دیدگاه‌ها و نقد و بررسی صاحب‌نظران، این معیارها و ملاک‌ها را بازبینی می‌کنند و آن‌ها را در متنی با عنوان، اصول، شیوه‌ی اجرایی و معیارهای فهرست و نشان‌های لاک‌پشت پرنده اعلام می‌کنند.

اعضای داوری فهرست لاک‌پشت پرنده:

معصومه انصاریان، محمود برآبادی، روشنک پاشایی، عذرا جوزدانی، شکوه حاجی‌نصرالله، مینا حدادیان، شیوا حریری، شادی خوشکار، فاطمه زمانی، حسین شیخ‌الاسلامی، حسین شیخ‌رضایی، گیسو فغفوری، حدیث لزرغلامی، نلی محبوب، مریم محمدخانی،

مسعود ملک‌یاری، و سید مهدی یوسفی.

ارزیابی و رده‌بندی کتاب‌ها

کتاب‌های راه‌یافته به فهرست به شکل زیر رده‌بندی می‌شوند:

۱. کتاب‌هایی با ارزش شش لاک‌پشت، که بیش‌ترین هماهنگی را با معیارهای اعلام شده داشته باشند و افزون بر آن، نکته‌ای ویژه در محتوا یا فرم آن‌ها به چشم بخورد؛
۲. کتاب‌هایی با ارزش پنج لاک‌پشت، که بیش‌ترین هماهنگی را با معیارهای اعلام شده دارند؛
۳. کتاب‌هایی با ارزش چهار لاک‌پشت، که هماهنگی نسبی با معیارهای اعلام شده دارند؛
۴. کتاب‌هایی با ارزش سه لاک‌پشت، که، ضمن برخورداری از ارزش‌های ادبی ذکر شده در این متن، تضادی با معیارهای فرهنگی ذکر شده نداشته باشند.

گروه‌بندی کتاب‌ها

کتاب‌های کودک و نوجوان هر فصل، براساس گروه‌بندی زیر، مورد بررسی قرار می‌گیرند:

- کتاب‌های زیر پنج سال؛
- ادبیات؛
- دین و علوم انسانی؛
- علمی و آموزشی؛
- هنر و سرگرمی

شیوه‌ی اجرایی

۱. جلسات عادی هیئت داوران با حضور اکثریت مطلق اعضا به رسمیت می‌رسد؛
۲. کتاب‌ها به پیشنهاد دست‌کم سه نفر سه لاک‌پشت دریافت کرده و به فهرست راه می‌یابند، اما برای این‌که جزء کتاب‌های شش و پنج و چهار لاک‌پشت قرار بگیرند، باید به تأیید اکثریت داوران نیز برسند؛
۳. نویسندگان و منتقدانی که در مؤسسه‌های انتشاراتی مشغول به فعالیت هستند نمی‌توانند کتاب‌های آن مؤسسه را پیشنهاد و به آن‌ها رای بدهند؛
۴. نویسندگان دیگر، بیرون از گروه داوری، هم می‌توانند در پیشنهاد کتاب و نوشتن معرفی‌نامه‌ی کتاب‌ها با گروه داوری همکاری کنند؛
۵. کتاب‌های اعضای گروه داوری، در بخش جداگانه‌ای از فهرست،

فهرست لاک پشت پرنده

فهرست لاکپشت پرنده

با عنوان خارج از دآوری و بدون رتبه‌بندی، معرفی می‌شوند؛

۶. در هر شماره‌ی کتاب‌های یک فصل بررسی و از میان آن‌ها کتاب‌هایی پیشنهاد می‌شود. فصل مورد بررسی در اول این بخش قید خواهد شد؛

۷. فهرست اولیه‌ی کتاب‌ها براساس فهرست تهیه خواهد شد. چنان‌چه کتابی، از هر فصل، در این فهرست نیامده باشد یا، به هر دلیلی، از چشم داوران برکنار مانده باشد در فصل بعدی، آن کتاب نیز بررسی خواهد شد؛

۸. برای دآوری کتاب‌های تصویری و برخی دیگر از رشته‌ها با کارشناسان خارج از هیئت داوران مشورت خواهد شد.

معیارهای راه‌یابی به فهرست و دریافت نشان

۱. دستیابی به سبک شخصی و توانایی در آفریدن جهانی تازه و فضای منحصر به فرد؛

۲. هماهنگی و تناسب میان اجزای سازنده‌ی کتاب، اعم از محتوا، زبان، شکل

اجزایی متن، گرافیک، آماده‌سازی، مواد به کار رفته و چاپ کتاب؛
۳. توجه به ظرفیت‌های زبان، نوآوری در حوزه‌ی زبان فارسی و کمک به گسترش و پویایی آن؛

۴. پیوند با پیشینه‌ی ادبی، امکان فراتر رفتن از سنت‌های ادبی و گشودن افق‌های تازه؛

۵. نوآوری در ارائه‌ی شکل‌های تازه‌ی ادبی و پیشنهادهای نو در فضای ادبیات کودک ایران و جهان؛

۶. توجه به درستی و غیرجانبدارانه و به روز بودن اطلاعات در کتاب‌های اطلاعاتی، اعم از کتاب‌های دینی، علوم انسانی، علمی و آموزشی و... در کنار توجه به نوآوری در شیوه‌ی تألیف، گرافیک، نوع مواد و چاپ؛

۷. احترام به ارزش‌های مردم ایران و پرهیز از طرح مسایلی که در آن‌ها ارزش‌های مردم و اقوام ایرانی مورد تمسخر قرار گیرند؛

۸. توجه به زیست هم‌زمان کودکان ایرانی در چارچوب مرزهای ملی و عضویت در جامعه‌ی جهانی؛

۹. توجه به روحیه و تفکر انتقادی و برجسته‌سازی پرسشگری؛

۱۰. احترام به تفاوت‌های فردی کودکان و مقاومت در برابر یکسان‌سازی و همسان‌سازی کودکان و توجه به احساس رهایی آنان؛

۱۱. توجه به پیچیدگی‌های دنیای واقعی کودک، خواسته‌ها و نیازهای کودکان امروز و پرهیز از ساده‌سازی و ساده‌نگاری و

هم‌چنین تحمیل دنیای بزرگسالانه به کودکان؛

۱۲. احترام به ارزش‌های بشری، عام و جهان‌شمول، مانند صلح و امنیت، مدارا و گفت‌وگو، احترام به انسان‌ها و همدلی با آن‌ها، در کنار احترام به دیگر موجودات، مخالفت با هرگونه تبعیض، رعایت حقوق همه‌ی انسان‌ها، به‌خصوص کودکان، هم‌چنین کودکان با نیازهای ویژه و احترام به محیط زیست.

نشان‌های طلایی و نقره‌ای

۱. هر سال به کتاب‌های ویژه‌ای که بیش‌ترین هماهنگی را با معیارهای داشته باشند نشان طلایی و نقره‌ای اهدا خواهد شد، که ناشران می‌توانند این نشان را روی جلد کتاب‌های‌شان درج کنند.

۲. نامزدهای اولیه‌ی این نشان، از مجموع فهرست‌های چهار شماره (یک سال)، انتخاب خواهند شد. کتاب‌هایی که موفق به دریافت پنج و شش لاک‌پشت شوند نامزدهای اولیه‌ی دریافت نشان طلایی و نقره‌ای لاک‌پشت پرنده خواهند شد، اما داوران یک‌بار دیگر تمام کتاب‌های منتشر شده در سال را مرور خواهند کرد تا کتابی که شایسته‌ی توجه است از راه‌یابی به جمع نامزدها بازماند.

۳. داوران، برای انتخاب کتاب‌ها، برای دریافت نشان طلایی و نقره‌ای، نشست یا نشست‌های جداگانه‌ای برگزار خواهند کرد.

۴. این نشست‌ها هنگامی به حد نصاب خواهند رسید که دست کم دو سوم اعضای داوران در آن شرکت داشته باشند.

۵. نشان طلایی تنها وقتی به کتابی تعلق خواهد گرفت که دو سوم از کل داوران آن کتاب را شایسته‌ی دریافت نشان طلایی بدانند.

۶. نشان نقره‌ای به کتاب یا کتاب‌هایی تعلق خواهد گرفت که دو سوم داوران حاضر در جلسه آن کتاب را شایسته‌ی دریافت نشان نقره‌ای بدانند.

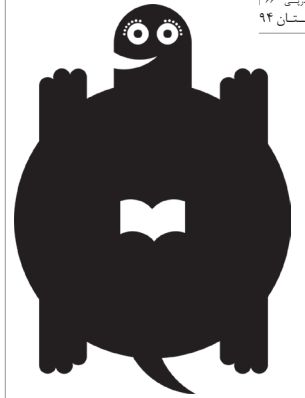
۷. هر سال، نشان طلایی به یک یا حداکثر سه کتاب، که براساس معیارهای لاک‌پشت پرنده پدیده شناخته شوند، اهدا خواهد شد.

۸. هر سال، نشان نقره‌ای به کتاب‌هایی که براساس معیارهای لاک‌پشت پرنده شایسته‌ی تقدیر شناخته شوند اهدا خواهد شد.

۹. کتاب‌های برگزیده از میان کتاب‌های رشته‌های مختلف انتخاب و هنگام اعلام نتایج هیئت دوران دلایل خود را برای انتخاب آن‌ها بیان خواهند کرد.

فهرست لاکپشت پرنده

فهرست لاک پشت پرنده

گزارش وضعیت کتاب‌های کودک و نوجوان در پاییز ۹۳

عدد و رقم فرهنگ کتابخوانی را به جایی نمی‌برد

با آمار شروع می‌کنیم. همان آماری که به ظاهر بیانگر اتفاق
فرخنده و مبارکی است. مقایسه‌ی کتاب‌های منتشر شده در

پاییز ۹۳	پاییز ۹۲
چاپ اول	۱۰۵۲
چاپ مجدد	۱۵۴۲
تالیف	۱۹۲۲
ترجمه	۶۷۲
تهران	۱۹۸۰
شهرستان	۶۱۴
کتاب‌های کودک و نوجوان	۲۵۹۴
	۸۲۳
	۱۵۹۳
	۱۸۲۴
	۵۹۲
	۲۱۲۸
	۲۸۸
	۲۴۱۶

نگاه صرف به آمار کتاب‌های کودک و نوجوان و مقایسه‌ی آن با
سال قبل‌تر شاید در عدد و رقم خوشایند باشد، آن هم برای کسانی
که به آمار بسنده می‌کنند؛ و شاید این سرعت و روند چاپ برای
ناشران و تصاحب بازار رقابتی توجیه‌پذیر باشد، اما در این رقابت در
ارائه‌ی محصول به مخاطب، چندان دقتی نمی‌شود و همه چیز در
گرفتن بازار از دست رقیب یا ارائه‌ی عدد و رقم به ارشاد برای گرفتن
غرفه‌ی بزرگ‌تر و یا به رخ کشیدن توان مالی خود خلاصه می‌شود.
چهار سال داوری لاک‌پشت پرنده و رصد کتاب‌های گوناگون این بخش و
گوشزد کردن کمی‌ها و کاستی‌ها و گاه امیدها و کورسوهایی که دلگرم‌کننده
است، دلخوشی ماست؛ که گوشه‌ی شنوا باشد برای اتفاقات این حوزه.
بارها گفته‌ایم از ویراستاری نامناسب کتاب‌ها، کتاب‌سازی‌ها،
کمبود احترام به مخاطب، کتاب‌های پرغلط، بازنویسی و بازآفرینی،

نابغه‌پروری، تصویرسازی‌های پیشی گرفته از متن، اما هنوز همه چیز
بر همان مدار می‌چرخد. انگار گوش کسی بدهکار نیست:

ترجمه‌های عجولانه

کماکان ترجمه‌های عجولانه، کتاب‌های ویرایش‌نشده به‌رغم ثبت نام
ویراستار، ترجمه‌های چندباره از یک کتاب که از نظر کیفی چندان ویژگی
خاصی در آن به چشم نمی‌خورد، معضل کتاب‌هایی است که با وجود
صاحب‌نام بودن نویسنده و مترجم به دلیل غلط‌های چاپی و ویرایشی امتیاز
کمتری دریافت می‌کنند و کنار گذاشته می‌شوند. به نظر می‌رسد ناشران
باید در این بخش خیلی جدی‌تر عمل کنند و به مخاطب احترام بگذارند.

فانتزی‌های کپی‌برداری شده

در بخش تالیف، گاهی با فانتزی‌هایی با کپی‌های نجسب و
پازلی روبه‌رو می‌شویم که نویسندگان متأسفانه فقط صحنه‌هایی را از
داستان‌های معروف کنار هم قرار داده است. ای کاش مفهوم فانتزی با
درک بهتر و بیشتر به کار برده می‌شد.

کتاب‌هایی که از هم وا می‌روند

شکی در کمبود امکانات و وجود مشکلات اقتصادی نیست، اما این
نمی‌تواند بهانه‌ای باشد که هنوز چند برگ از کتاب ورق نخورده، شیرازه از هم
وا برود و کتابی پر برگ ورق‌ورق شود. ای کاش ناشران محترم به این مسئله و
روحیه‌ی مخاطب نوجوان و سلاقی و حساسیت‌های آن‌ها بیشتر دقت کنند.

کتاب‌های تکراری

در این فصل شاهد کتاب‌هایی بودیم که با تغییر ظاهر به اسم چاپ اول
مجدداً منتشر شده‌اند. شاید تصویرسازی و ناشر جدید توانسته باشد روح تازه‌ای
در این کتاب‌ها بدمد، اما برخی دیگر که با تاریخ ادبیات گره خورده‌اند صدمه
می‌بینند. برخی کتاب‌ها روح‌شان با گذشته آمیخته و جزو تاریخ ادبیات ما
هستند. حال اگر این تغییرات کمکی به این کتاب‌ها نباشد، نه تنها کاری
صورت نگرفته، بلکه کارنا بلدی ناشر صدمه‌ای جبران‌ناپذیر به کتاب زده است.

امیدها

نکته‌ی امیدوارکننده وجود کتاب‌هایی است که با گرفتن حق
چاپ منتشر شده‌اند و این وضعیت کمی از قبل بهتر شده است. هر
چند برخی ناشران با گرفتن حق کپی‌رایت اقدام به چاپ می‌کنند، اما
برخی دیگر بدون توجه همین کتاب‌ها را هم منتشر می‌کنند.
می‌توان امیدوار بود وضعیت شعر هم کمی بهتر از قبل شده باشد.
شعر نوجوان اندکی رمق پیدا کرده و برخی از شاعران گرایشی به
سرودن این‌گونه اشعار پیدا کرده‌اند.

فهرست لاک‌پشت پرنده

ادبیات

قصه‌ای از گذشته‌ها

کیمیا دختر نوجوانی است که در روزهای آخر زندگی مادر بزرگش در کنار اوست تا از او مراقبت کند. در این روزها او با کتاب مرموزی روبه‌رو می‌شود که هر شب مادر بزرگ ورقش می‌زند و بعد آن را پنهان می‌کند. کیمیا روزهای متوالی تلاش می‌کند تا این کتاب را از گوشه و کنار خانه پیدا کند، اما موفق نمی‌شود. وقتی کتاب به دستان او می‌رسد که مادر بزرگ نیمه‌بیهوش و در آستانه‌ی مرگ قرار دارد. کتاب مرموز قدیمی، وقتی کیمیا انتظارش را ندارد جلوی او ظاهر می‌شود، و او با باز کردن کتاب غرق در دنیای **مهر** و **ماه** می‌شود. خاورشاه، پادشاه بزرگ سرزمین مشرق فرزندى ندارد و از این بابت غرق در اندوه است. او پس از سفرهای بسیار با دختر شاه پریان آشنا می‌شود، او را به قصر خود می‌برد، با او عروسی می‌کند و این دو صاحب پسری می‌شوند به نام مهر. مهر در ناز و نعمت در قصر بزرگ می‌شود و شاهزاده‌ای می‌شود آشنا به تمام علوم و فنون، تیراندازی و سواری و...

اما فقط یک عکس سرنوشت او را عوض می‌کند. او با دیدن تصویر ماه پادشاه سرزمین مغرب دل‌باخته‌ی او می‌شود. او سفری طولانی را برای رسیدن به ماه شروع می‌کند. غافل از این‌که این راه، پرخطر و طولانی است. پر از سختی و موجوداتی عجیب مثل دیوها و حتی اگر به مغرب هم برسند نمی‌توانند به همین آسانی ماه را ببینند.

این رمان هم‌زمان که داستان مهر و ماه را پیش می‌برد، داستان کیمیا از مواجهه با این افسانه را هم بیان می‌کند. در پایان کتاب که مادر بزرگ از دنیا می‌رود و کتابش بسته می‌شود، کیمیا می‌فهمد حالا اوست که کتابش باز شده و باید راوی قصه‌ها باشد.

این کتاب افسانه‌های کهن را با داستانی امروزی آمیخته تا قدرت قصه‌ها و اهمیت آن‌ها در زندگی را نشان بدهد. مضمون عاشقانه‌ی کتاب هم می‌تواند برای نوجوانان دبیرستانی جذاب باشد و آن‌ها را به خواندن این کتاب ترغیب کند.

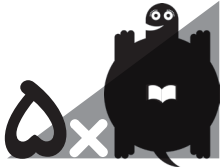

عاشقانه‌ای از ادبیات کلاسیک

آثار عاشقانه در ادبیات نوجوان ما کم است. نویسندگان به دلایل فرهنگی و اجتماعی کمتر به سوژه‌ی عشق می‌پردازند. هر وقت سخن از عشق به میان می‌آید، برخی آن را به مقوله‌ی جنسی محدود می‌کنند و حرف زدن از آن را فقط برای بزرگ‌سالان مشروع و مجاز می‌شمارند. اما انسان با عشق به دنیا می‌آید. عشق فرزند به مادر و عشق مادر به فرزند، اولین جلوه‌های عشق در زندگی است و بعد عشق به هم‌نوع، عشق به حق و حقیقت، و عشق به ارزش‌های والا در سراسر زندگی با انسان است. سخن گفتن از عشق، سخن گفتن از زندگی است و نمی‌شود عشق را به سن خاصی محدود کرد. کمبود کتاب‌های نوجوانانه با مضمون عشق موجب شده نوجوان‌ها عشق را در کتاب‌های ترجمه و رمان‌های بزرگ‌سالان و یا در فضاهای مجازی جست‌وجو کنند.

یکی از منابع غنی و ارزشمندی که می‌توان به نوجوان‌ها عرضه کرد، منظومه‌ها و داستان‌های عاشقانه‌ی کلاسیک هستند که به دلیل زبان سخت و دشوارشان، امروزی‌ها سراغ‌شان نمی‌روند. برخی ناشران تلاش می‌کنند به کمک بازنویسی و بازآفرینی‌ها، فاصله‌ی ادبیات گذشته و نسل امروز را پر کنند. برخی بازآفرینی‌ها، آفرینشی جدید، خلاقانه و خواندنی هستند. روزگار شیرین، برگرفته از منظومه‌ی عاشقانه‌ی خسرو و شیرین **نظامی گنجوی**، چنین است. نویسنده با کمک نثری زنده و امروزی و با کمک واژگانی پر احساس و بازی‌های زبانی، موفق شده کاری تازه بیافریند. خواندنش آن‌چنان لذت‌بخش است که دوست داری مثل یک غذای خوش‌طعم، آرام‌آرام مزه‌مزه‌اش کنی.

خسرو تحت‌تأثیر توصیف‌های ندیم خاصش **شاپور**، عاشق **شیرین** می‌شود و شیرین از روی نقاشی‌هایی که شاپور سر راهش بر درخت‌ها آویزان می‌کند، به خسرو دل می‌سپارد. هر دو نادیده عاشق می‌شوند، و سال‌ها در جست‌وجوی یکدیگر سختی‌های فراوان را به جان می‌خورند و از پای نمی‌نشینند. با ورود **فرهاد**، مفهوم خارق‌العاده‌ای از عشق آشکار می‌شود. فرهاد پیکرتراشی است که به عشق شیرین یک ماهه جویباری سنگی در دل کوه از چراگاه تا منزلگاه شیرین حفر می‌کند. فرهاد در رقابت با خسرو حاضر می‌شود کوه را جابه‌جا کند. فرهاد آن‌چنان عاشق و شیدای شیرین است که از شنیدن خبر مرگ شیرین جان می‌بازد. اگر دور و برت‌ان نوجوانانی دارید که مایلید آن‌ها را با مفهوم والای عشق، وفاداری و پایداری و از خودگذشتگی آشنا کنید، رمان روزگار شیرین را به آن‌ها هدیه بدهید.

روزگار شیرین

برگرفته از خسرو و شیرین نظامی گنجوی

نویسنده: فرهاد حسن‌زاده

ناشر: ویدا

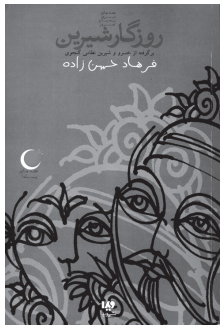
۳۸۴ صفحه

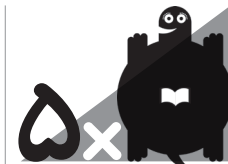
۱۵۰۰۰ تومان

گروه سنی: نوجوان

کاربرد: آشنایی با فرهنگ و ادبیات ایران،

آشنایی با مفهوم والای عشق

سوار شتر بازرگان شو و او را راهنمایی کن!

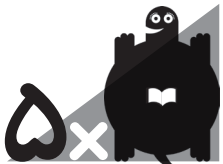
ادبیات کهن ما، چه منظوم چه منثور و چه شفاهی، سرشار از قصه‌ها، حکایت‌ها، مثل‌ها، و افسانه‌های شیرین و پندآموز است. در قدیم که کتاب‌های ویژه‌ی کودکان نبود، این حکایت‌ها را آدم بزرگ‌های سواددار می‌خواندند و برای بی‌سوادها که اغلب مردم را شامل می‌شد و نیز برای کوچک‌ترها، با زبانی ساده و قابل‌فهم تعریف می‌کردند. امروزه که پدر و مادرها حوصله و وقت قصه خواندن و داستان تعریف کردن را ندارند، و یا فقط برای کودکان پیش از دبستان این کار را می‌کنند، این مهم بر دوش نویسندگان افتاده است که این متون اغلب دشوارخوان را بازنویسی کنند.

بازنویسی متون کهن در سال‌های اخیر، به اشکال مختلف و از سوی بسیاری از نویسندگان انجام شده که جا دارد از **مهدی آذریزدی و صمد بهرنگی**، به عنوان آغازگر این حوزه و بهترین آن یاد کنیم. لیکن متأسفانه، اغلب بازنویسی‌های این سال‌ها کارهای چندان خلاقانه‌ای نبوده است، بلکه بیشتر به تمرین‌های مدرسه شبیه بود که معلم ادبیات از دانش‌آموزان می‌خواست حکایت منظومی را به نثر بنویسند.

اما کارهای تعدادی از جمله: **فرهاد حسن‌زاده، آتوسا صالحی، مرجان فولادوند و محمدرضا شمس**، با نوگرایی، ابتکار و طراوت همراه بوده است که خواندن این کارها را برای خوانندگان نوجوان شیرین و جذاب کرده است.

قصه‌ی طوطی و بازرگان هم از جمله حکایت‌های مشهور مثنوی مولوی است که چندین و چند بار نویسندگان گوناگونی آن را بازنویسی کرده‌اند و در اشکال و ابعاد گوناگون از سوی ناشران مختلف منتشر شده است.

نویسنده با ابتکاری که در بازنویسی این حکایت تکراری به خرج داده، با لحنی شیرین آن را با بازی‌هایی همراه کرده است و باعث شده کتاب خوانندگان بیشتری در میان کودکان بیابد. اگرچه در چاپ فعلی، کتاب به تعداد اندک منتشر شده، اما انتظار می‌رود به چاپ‌های متعدد برسد.

جک و مادر سحرآمیز!

«اگر پسر بچه‌ای که برای تفریح با مادرش به یک کمپ تفریحی رفته، صبح چشم‌هایش را باز کند و ببیند مادرش نیست، رفته و همه چیز را با خودش برده، ماشینش و همه وسایل سفرش را، چه کار می‌کند؟» این ایده‌ی **جنیفر جیکوبسن** نویسنده‌ی کتاب کوچک اندازه‌ی فیل بود، برای کارگاهی که در آن از شرکت‌کنندگان خواسته بودند موضوعی را برای نوشتن انتخاب کنند که خواننده نتواند کتاب را زمین بگذارد.

ایده‌ای که پذیرفته شد و جنیفر روی آن کار کرد.

اوایل او بود که داستان را دنبال می‌کرد و هر روز که چشم‌هایش را باز می‌کرد یک جای داستان و اتفاق‌هایی که برای پسر بچه می‌افتاد توی ذهنش نقش می‌بست، اما بعد پسر بچه بود که جنیفر را به دنبال خود می‌کشید. مادر **جک** تعادل روحی نداشت و جک تصمیم گرفته بود این موضوع را به کسی نگوید. به گمانم همین‌قدر دانستن از این کتاب برای ادامه دادنش کافی باشد.

کتاب با همه سنگینی‌اش جذابیت زیادی دارد. سنگینی رها شدن یک پسر بچه که به قول نویسنده، ترسی همگانی است. این ترس با زبانی گفته می‌شود که خواننده مثل جک می‌تواند از ترس‌هایش بگذرد و روی پای خودش بایستد. استقلال را تجربه کند و شیرین‌تر از همه با دنیای فیل‌ها آشنا بشود. فیل‌هایی که اول هر فصل، اطلاعات جالبی درباره‌شان داده می‌شود. حیواناتی که جک عاشق‌شان است. اما چرا فیل؟ نویسنده‌ی کتاب می‌گوید: «چون تحقیق کردم و دیدم مادرانگی یک وجه قوی در دنیای فیل‌هاست. یعنی همان چیزی که جک از دست داده.»

کتاب قطع پالتویی و جلد شومیز دارد. خوش‌دست است و تصویرگری روی جلد کتاب اصل و ترجمه یکی است. خواندن این کتاب هیجان‌انگیز می‌تواند ساعت‌ها نوجوان‌تان را سرگرم کند و به او یاد بدهد از تنهایی نترسد و یک وقت‌هایی خودش مشکلاتش را حل کند.

کوچک اندازه‌ی فیل

نویسنده: جنیفر جیکوبسن

مترجم: آنی‌تا یارمحمدی

ناشر: پیدایش

۳۳۶ صفحه

۱۵۰۰۰ تومان

گروه سنی: نوجوان

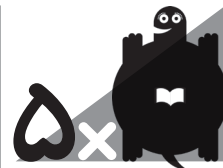
کاربرد: کمک به استقلال و خودشناسی،

پرورش حس کنجکاوی، آشنا شدن با

دنیای فیل‌ها

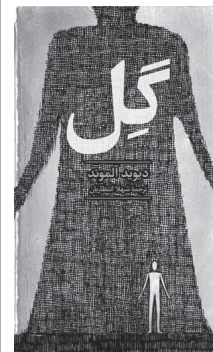
در ستایش جهانی بدون خشونت

نوجوانی سن خاصی است، سن علاقه به امور شگفت مثل جادو، میل به داشتن قدرت و آزمون و خطا تا رسیدن به هویتی دلخواه.

دیوید آلموند با این جهان نوجوانانه آشناست. رمان **گل** او برآمده از زمان است و در عین حال، زمانی جاودان که ادبیت متن و روایت آن، حتی پس از گذشت سال‌ها به حیات خود ادامه خواهد داد. رمان را **دیوی** روایت می‌کند. دیوی و **گیوردی** دو نوجوان هستند که به کشیش در انجام وظایفی کمک می‌کنند و گاهی پولی هم به عنوان حق‌الزحمه می‌گیرند.

پسری شانزده ساله به نام **مولدی** مدام با آن‌ها درگیر می‌شود. **استفان رز** هم نوجوانی است که چند سال از آن‌ها بزرگ‌تر است. اهل ویتلی‌بای است و در یازده‌سالگی به کالج بنت رفته است تا کشیش شود. او عاشق زمانی است که هنوز مسیحیت دین رسمی نشده بود و کشیشان در هاله‌ای از راز و ابهام زندگی می‌کردند. در زمان روایت رمان، او به شهر دیگری آمده است و با عمه‌ی دیوانه‌اش زندگی می‌کند. استفان مجسمه‌های گلی می‌سازد. مجسمه‌های او قدرت جادویی دارند و جان می‌گیرند. دیوی گل بسیار خوبی برای او فراهم می‌کند. استفان رز و دیوی در نیمه شبی در یک غار، مجسمه‌ای درست می‌کنند و اسم آن را گل می‌گذارند. گل جان می‌گیرد و در همان شب موجب...

بعضی از نویسندگان با هوشمندی خاصی هستی را می‌کاوند. دیوید آلموند رمانش را با زمانه پیوند داده است. با زمانه‌ای که میل به خشونت با توسل نگرش‌های دینی و... دیده می‌شود. اگر چه او قبل از ظهور گروه‌های خشونت طلبی مثل داعش و... رمانش را نوشته است. دیوید آلموند همیشه خواننده‌اش را شگفت‌زده می‌کند.

دوست بازیافته

مارسلن پسر کوچکی است که مشکل عجیبی دارد. او بدون دلیل سرخ می‌شود. هیچ‌کس نمی‌تواند دلیل این مشکل را پیدا کند و پزشک نیز قادر به معالجه‌ی او نیست.

سرخ‌ی او به اندازه‌ای است که توجه همکلاسی‌هایش را به خود جلب می‌کند. آن‌ها او را با انگشت نشان می‌دهند و درباره‌ی سرخی‌اش از او سؤال می‌کنند. مارسلن دوست ندارد در مورد سرخی‌اش چیزی بشنود، بنابراین گوشه‌گیر می‌شود و تنهایی بازی می‌کند. تا این‌که یک روز اتفاق خوبی برایش می‌افتد. مارسلن با پسری به نام **رنه راتو** آشنا می‌شود که او هم از مشکلی عجیب رنج می‌برد. رنه مدام بدون دلیل عطسه می‌کند. مشکل رنه را هم هیچ پزشکی نتوانسته است حل کند. مارسلن و رنه با هم دوست می‌شوند و اوقات بسیار خوشی را با یکدیگر می‌گذرانند. شادی مارسلن پایدار نیست؛ چون یک روز که بعد از گذراندن یک هفته تعطیلات با پدر و مادر بزرگش به منزل می‌آید، می‌بیند که خانواده‌ی رنه از ساختمان‌شان اسباب‌کشی کرده و رفته‌اند. رنه قبل از رفتنش نامه‌ای را به پدر مارسلن داده است، اما هر چه می‌گردند نامه را پیدا نمی‌کنند و مارسلن، رنه را گم می‌کند... داستان مارسلن از خلال ماجرای دوستی مارسلن و رنه به خواننده‌ی کودک خاطر نشان می‌کند که او نیز می‌تواند با مشکلاتی که قادر به حل‌شان نیست کنار بیاید، به زندگی خود ادامه بدهد و منتظر اتفاقات خوب بماند.

مارسلن

نویسنده و تصویرگر: ژان ژاک سامپه

مترجم: آفاق حامد‌هاشمی

ناشر: سروش

۱۳۰ صفحه

۶۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان

کاربرد: کنار آمدن با مشکلات لاینحل

زندگی، ارزش دوستی

روایت دو تراژدی با نثر و زبانی پاکیزه

داستان رستم و سهراب برای بزرگسالان و بعضی کودکان و نوجوانان داستان آشنایی است. بخشی از این آشنایی به واسطه‌ی رسانه‌ها و یا فرهنگ شفاهی بوده است. مراجعه به شاهنامه برای همه‌ی علاقه‌مندان کار ساده‌ای نیست، اما همه‌ی بازنویسی‌ها هم خواندنی نیستند. آیا ممکن است نویسنده بتواند در عین وفاداری به اثر، با اعجاز زبان شکوه حماسه و اسطوره را با زبانی امروزی به مخاطب خود نشان دهد؟

کوروش اسدی، نویسنده‌ی افسون چشم خورشید این کار را کرده است.

در مواجهه با متن، زبان اولین عنصر برای ارتباط گرفتن است. وقتی روایت به صورت شعر است، ممکن است مجال زیادی برای شخصیت پردازی نباشد. در افسون چشم خورشید، گفت‌وگوها با نثری پاکیزه، بده‌بستان شخصیت‌ها را نشان می‌دهند.

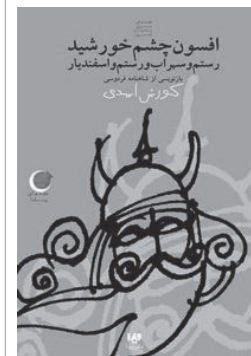
متن کوروش اسدی متنی اسطوره‌ای نیست، اما شخصیت‌ها همان شکوه را نشان می‌دهند. نویسنده با زبان خود متن دیگری ساخته است.

بعضی گمان می‌کنند امروزی کردن متون کهن با اضافه کردن شخصیت و تخیل و ماجراهای دیگر ممکن است.

اما نویسنده نشان داده می‌توان با وفاداری به متن اصلی و با اعجاز نثر، متن دیگری آفرید و البته این کار فقط از عهده‌ی نویسنده‌ای توان‌مند برمی‌آید.

رستم قهرمان اصلی دو داستان این مجموعه است. او آن‌گاه که با لحن تحقیرآمیز **اسفندیار** مواجه می‌شود، پس از اشاره به دلیری‌های اجدادش درباره خودش این‌طور می‌گوید: «از جیحون گذشتم و سال‌ها با افراسیاب جنگیدم و سرانجام شکستش دادم. برای نجات **کاووس** تنها به هاماوران رفتم و دیو سفید را هلاک کردم. برای حفظ ایران و کیان پادشاهی حتی فرزند دلیر و پهلوانم، **سهراب** را کشتم.»

افسون چشم خورشید، در بخش اول به شرح تراژدی کشتن سهراب به دست پدر پهلوانش می‌پردازد و در بخش دوم به کشته شدن اسفندیار. آوردن یک دین تازه تراژدی دوم را پیچیده‌تر کرده است.

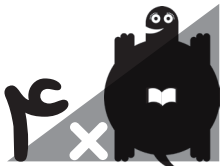
ای جغد بدشگون!

از گذشته تا به امروز، در طرز فکر و اندیشه‌ی مردم، باورهایی غلط نقش بسته است، ولی باید کاری کرد کودکان و نوجوانان متقاعد شوند این طرز فکرها عبث و بیهوده است.

کتاب بایقوش داستان مصور بلند، ساده و روانی است، شامل شانزده فصل که با استفاده از قوه‌ی تخیل، به کاستی‌های جامعه از منظر روانی می‌پردازد. نویسنده با پرداخت مناسب شخصیت‌ها و توصیف عمیق احساسات و افکار و بیان دقیق جزئیات صحنه‌ها، سعی داشته به مسائل و مشکلات این گروه سنی، به دیدگاه‌های متفاوت، به درگیری‌هایی قهرمان داستان و تلاش‌هایش برای رسیدن به هدف بپردازد. خواننده در پیچ و خم داستان، با اتفاقات مهیجی روبه‌رو می‌شود که نشان از نظرات و عقاید افراد با فرهنگ‌های متفاوت دارد، که گاه روی تصمیم قهرمان داستان اثر می‌گذارد.

داستان در مورد پسری روستایی به نام **مهرعلی** است که در سفر به شهر و گذر از کنار یک پرنده‌فروشی، عاشق بچه‌جغدی می‌شود که داخل قفس است. آن را از صاحب مغازه می‌خرد و به روستا می‌آورد. غافل از آنکه اهالی روستا مخالف نگهداری بچه جغد شوم در روستا هستند و در پی آن اتفاقاتی روی می‌دهد.

از آنجا که سلامت روانی و اجتماعی نوجوانان، تضمین‌کننده‌ی جامعه‌ای سالم در آینده است، چنین داستان‌هایی می‌توانند با آرایه‌ی راهکارهایی جهت برخورد با مسائل به صورت منطقی و هوشمندانه، انگیزه‌ای برای مقابله با خرافات و باورهای غلط باشند.

بایقوش

نویسنده: علی ناصری

ویراستار: محمدمهدی عقابی

ناشر: سوره مهر

۱۶۰ صفحه

۶۹۰۰ تومان

گروه سنی: نوجوان

کاربرد: مقابله با خرافات

پیش به سوی جهانی بدون پیش فرض

ماگدالن، مادر چارلی، با مردی سیاه پوست به اسم آنبا ازدواج کرده است. چارلی یک نوجوان قهوه‌ای پوست است و از داشتن پدر و مادری دانشمند و مهربان خوشحال است.

مادرش بدون توجه کردن به پیش فرض‌ها با یک سیاه پوست ازدواج کرده و به چارلی هم یاد داده که خودش توان قضاوت و انتخاب داشته باشد. روزی چارلی از کلاس به خانه می‌آید و متوجه می‌شود پدر و مادرش در خانه نیستند. پسری به نام رفی از طرف مادرش نامه‌ای به او می‌دهد، مبنی بر اینکه به یک سفر کاری رفته‌اند و او باید مدتی پیش خانواده رفی بماند. چارلی می‌داند که این ادبیات مادرش نیست. چون در نامه نوشته شده: «همان‌طور که می‌گفتم پسر خوبی باش.» چارلی (راوی) به خواننده‌ی کتاب می‌گوید: مامان همیشه می‌گفت که از نظر او، پسر خوبی بودن به معنی «همیشه حرف شنو بودن» نیست. می‌گفت خیلی اوقات پیشنهادها و نصیحت‌های مردم، به خصوص آدم‌بزرگ‌ها، اشتباه و مضر است. برای همین بهتر است آدم عادت کند همیشه خودش مغزش را به کار بیندازد و برای پیدا کردن راه و چاه زندگی به عقل خودش تکیه کند.

چارلی از خانه رفی فرار می‌کند تا پدر و مادرش را پیدا کند. گربه‌ها در ادامه‌ی مسیر به او کمک می‌کنند. راستی چارلی توان صحبت کردن با گربه‌ها و شیرها را دارد. این توانمندی به خاطر یک جهش ژنتیکی است. قطره‌ای خون پلنگ با یک خراش با خون او آمیخته شده و او توان صحبت کردن با گربه‌ها و شیرها را پیدا کرده است.

رمان سه جلدی شیربان شرح این سفر پرماجر است. برای درک واقعیت باید بدون پیش فرض حرکت کرد. چارلی با رسوم و فرهنگ اروپایی و آفریقایی آشناست. این آشنایی در مسیر حرکت به او کمک می‌کند. همان‌طور که نظریه‌پردازان حوزه‌ی فانتزی هم گفته‌اند، فانتزی فرار از واقعیت نیست، بلکه فرار به سوی واقعیت است. قهرمان نوجوان رمان شیربان، با کمک فانتزی درک بهتر و روشن‌تری از جهان اطرافش پیدا می‌کند. جهان فانتزی هم جهانی بدون پیش فرض و خودبسنده است.

ضمناً زیزو کورد اسم یک فرد نیست. نام مشترکی است برای یک مادر و دختر که هر دو با هم شیربان را نوشته‌اند.

شیربان (رمان سه جلدی)

نویسنده: زیزو کورد

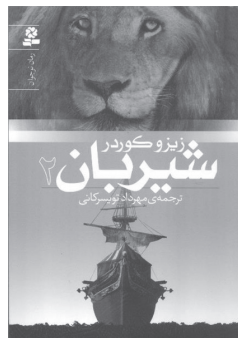
مترجم: مهرداد توپسرکانی

ویراستار: پیمان اسماعیلیان

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

کاربرد: تقویت تفکر خلاق و انتقادی، لذت

خوانش یک داستان ماجراجویانه

خطر کردن برای دوست

تلاش برای نجات کانگورویی که شنا بلد نیست مضمون اصلی داستان کانگورو کوچولو در خطر است.

در یک روز بارانی، کانگورو کوچولو و موش پادراز به گردش می‌روند. آن‌ها چتری بزرگ را می‌گیرند روی سرشان و بپرپرکنان از چاله‌های پر آب رد می‌شوند، اما همین که پای‌شان به علفزار می‌رسد، متوجه می‌شوند که آب جویبار حسابی بالا آمده و علفزار را خیس خیس کرده است. دوتایی می‌روند می‌نشینند روی قسمتی از چمن‌زار که شبیه تپه است. یواش یواش همه‌جای علفزار زیر آب می‌رود و به چیزی مثل دریاچه تبدیل می‌شود.

کانگورو و موش پادراز فقط یک راه نجات دارند: باید شناکنان خودشان را به خشکی برسانند. اما کانگورو کوچولو شنا کردن بلد نیست. برای همین موش پادراز تنهایی به خشکی می‌رود تا با یک قایق برگردد و کانگورو کوچولو را نجات بدهد...

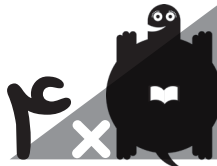
قسمت مهم این داستان ماجرای پیدا کردن قایق است. صاحب قایق از موش پادراز توقعی دارد و موش پادراز برای برآورده کردن توقع او باید به موجود دیگری مراجعه کند که او هم انتظار دیگری ازش دارد.

این حرکت‌ها و تلاش تکراری برای برآورده کردن توقع دیگران، احتمالاً خواننده را به یاد قصه‌های عامیانه‌ای می‌اندازد که در آن‌ها هر کنش و عملکردی وابسته به انجام کنش بعدی است. موش پادراز برخلاف ساختار مبتنی بر تکرار افسانه‌ها، به یکباره روند ماجرا را برای مادر کانگورو تعریف می‌کند.

داستان با غافلگیری شیرینی رو به پایان می‌رود. اما آن‌چه داستان را شیرین می‌کند خطری است که موش پادراز برای نجات دوستش به جان خریده است. این داستان به کودکان اهمیت حضور دوست و تلاش برای حفظ دوستی را یادآوری می‌کند. شماره دیویی که کتابخانه ملی ایران به این کتاب داده، معرف داستان‌ی علمی درباره‌ی جانوران است، اما داستان بیشتر از آنکه یک داستان علمی باشد داستانی درباره عشق و دوستی است.

دو مادر بزرگ روی شاخه

اندی پسرک کوچکی است که با غمی بزرگ روبه‌رو می‌شود. او همیشه می‌دانسته است که مادر بزرگی ندارد، اما وقتی رابرت دوستش از آمدن «مامانی» اش و آوردن یک چمدان پر از اسباب‌بازی خبر می‌دهد، از ته دل غمگین می‌شود.

شنیدن دوباره‌ی داستان‌هایی از مادر بزرگ‌هایش هم غمش را کمتر نمی‌کند. ولی وقتی مثل همیشه تنها بر روی درخت سیب می‌رود، اتفاق بزرگی رخ می‌دهد. مادر بزرگش با همان شمایی که در عکس‌ها دیده است کنارش می‌نشیند. یک مادر بزرگ شیک و با کلاس و از آن مهم‌تر ماجراجو و ثروتمند که دور دنیا را با کشتی و بالن و... می‌گردد و هر چه می‌خواهد می‌خرد و دارد و تمام آرزوهای کوچک و بزرگ را برآورده می‌کند. هیچ بیماری‌ای ندارد؛ اسبش هم سر حال است و این‌گونه است که ماجرا شکل دیگری به خود می‌گیرد. کسی داستان‌های هیجان‌انگیز اندی را باور نمی‌کند، غیر از مادرش که گه‌گاه با کمی گذشت کنارش می‌نشیند و بخش‌هایی از آن را گوش می‌دهد، اما وقتی او برخی وسایل مانند طناب را برمی‌دارد تا سوار کشتی مادر بزرگ شود و یا... حتی اگر شده زیر باران آخر شب، او را دوباره به زیر درخت می‌فرستند تا آن را برگرداند. اما وقتی پیرزن مهربانی به همسایگی اندی می‌آید، ماجرا شکل دیگری به خود می‌گیرد. این‌بار، اندی قرار است به او کمک کند، برای بالا بردن وسایل و مرتب کردن خانه، حتی برای خریدهای گه‌گاه، برای بالا و پایین رفتن از پله‌ها و حتی غذا پختن برای پیرزن، وقتی که کارش زیاد است. پیرزن مهربان همسایه هم پای داستان‌های اندی و مادر بزرگ می‌نشیند و هم جواب‌ها را از قبل می‌داند؛ آخر او خودش مادر بزرگ چند پسر و دختر دیگر است. اندی حالا دو مادر بزرگ دارد که هر چند با هم فرق دارند، ولی در بسیاری نکته‌ها مشترکند و آن اهمیت دادن به حس مسئولیت‌پذیری او و توانایی‌هایش است. این نکته را می‌شود هم در تفکرات اندی و نحوه‌ی تصمیم‌گیری‌هایش در مواقع خاص، مثل چیدن سبزی تازه برای پیرزن همسایه و دغدغه‌هایش دید. از طرفی، تصویرگر انتهای کتاب با بزرگ‌ترها یک شوخی هم کرده است. دست کودک را در دست دو مادر بزرگ قرار داده و او را روانه کرده است. این احترام به تخیل کودکانه است، تأکیدی دوباره به بزرگ‌ترها که اندکی فضای کودکانه را بپذیرند.

مامانی روی درخت سیب

نویسنده: میرا لوبه

مترجم: آرمین فاضل زاد

تصویرگر: زوزی وایگل

ناشر: پیدایش

۱۶۸ صفحه

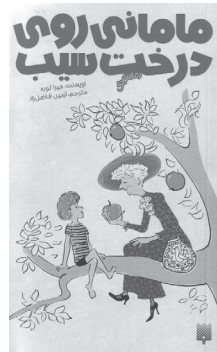
۹۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودک

کاربرد: کنار آمدن با مرگ یکی از عزیزان،

آموزش حس مسئولیت، پرورش تخیل،

توجه به ارتباط بین اعضای خانواده

یاد بگیرید، قبل از آنکه خفه شوید

دنیای زیر آب برای کودکان شگفت‌انگیز است. لیلا هنرکار برای معرفی جهان زیر آب، ماه را از وسط آسمان به قلب دریا انداخته است. موجودات دریایی از دیدن ماه خوشحال می‌شوند و می‌خواهند به او شنا کردن یاد بدهند. ماه تا می‌خواهد دهانش را باز کند، گلپیش پر از آب می‌شود و کمک می‌خواهد. در این لحظات نفس گیر تا قبل از خفه شدن ماه، نویسنده داستانش را برای خواننده تعریف می‌کند:

«همه اطراف ماه را گرفتند و از آمدن او خوشحال شدند. ماهی پرسید: ماه قشنگ آمدی شنا کنی؟

ماه تا دهانش را باز کرد، گلپیش پر از آب شد و گفت: قلب قلب... کمک! ماهی گفت: شنیدید؟ ماه کمک می‌خواهد. شاید شنا بلد نیست.

عروس دریایی جلو آمد و گفت: «بروید کنار. من به او یاد می‌دهم که چطور شنا کند.»

و جلوی ماه شروع کرد به شنا کردن. موجودات زیر آب درکی از دنیای ماه ندارند و او را با نورش می‌شناسند. این عدم آشنایی موجب خلق لحظاتی هیجان‌انگیز در داستان شده است.

درک تفاوت‌ها و ویژگی‌های موجودات و حتی انسان‌ها راهی برای تعامل و بهبود ارتباط کودک با محیط اطرافش است.

ماه گفت قلب قلب... کمک

نویسنده: لیلا هنرکار

تصویرگر: فاطمه خسرویان

ناشر: شرکت انتشارات علمی فرهنگی

۲۴ صفحه

۶۰۰۰ تومان

گروه سنی: خردسال و کودک

کاربرد: آشنایی با دنیای زیر آب، تقویت

تفکر خلاق.

موش‌های کوچولوی شهر موش‌ها

مجموعه محله موش‌ها (۹جلدی)

نویسنده و تصویرگر: کوین هنکس

مترجم: محبوبه نجف‌خانی

ناشر: آفرینگان

هر جلد: ۳۲ صفحه

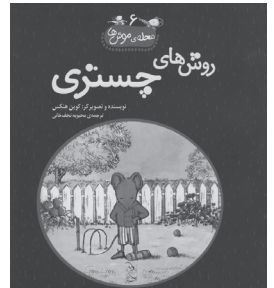
هر جلد: ۷۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های اول دبستان

کاربرد: آموزش مهارت‌های زندگی مانند

مقابله با ترس، حسادت، غرور، ارتباط با

دوستان، شجاعت و همراهی با دیگران

کیف بنفش لی‌لی یک اسم بی‌نظیر |

ومبرلی نگران | جولیوس بهترین بچه‌ی دنیا

| پتوی دل‌بند اوئن | روشن‌های چستری |

شیلای شجاع | مهم‌ترین روز زندگی لی‌لی |

تعطیلات آخر هفته باوندل

باد شرقی، چتر و یک پرستار عجیب

یک روز، همراه باد شرقی به کوچی گیلان می‌آید و ذهن و نگاه و فکر بچه‌های خانه‌ی پلاک هفده را عوض می‌کند. اسمش **مری پاپینز** است و قرار است از بچه‌های این خانه پرستاری کند، اما او در واقع پنجره‌ای است به دنیایی که هیچ‌کس به اندازه‌ی بچه‌ها آن را خوب نمی‌فهمد. او پاسخ به رؤیاهای کودکانه است، هم حواسش به مراقبت و نگهداری از بچه‌هاست و هم به دنبال تفریح و سرگرمی‌شان. حتی اگر این تفریحات از نظر هیچ بزرگ‌سالی منطقی نداشته باشد، او منطق‌شان را می‌داند. چیزهایی که بچه‌ها را وادار می‌کند به دنیا طور دیگری نگاه کنند.

مری پاپینز شخصیت عجیبی دارد. او با چتر فرود می‌آید، اصول خودش را دارد و حتی از مادر و پدر بچه‌ها هم حساب نمی‌برد. کاری که فکر می‌کند درست است را انجام می‌دهد و رازهایی دارد که حتی آن‌ها را به بچه‌ها هم نمی‌گوید، اما در عین حال شخصیتی است که بچه‌ها در کنار او احساس امنیت و آرامش و شادی دارند. حرف‌شان را می‌فهمد و با اینکه خیلی وقت‌ها جدی است، اما با آن‌ها مهربان است. این رمان یکی از آثار کلاسیک ادبیات کودک است که خیلی از بزرگ‌ترها نیز با کتاب و شخصیت‌های آن آشنا هستند. مری پاپینز شخصیت محبوب عده‌ی زیادی در سراسر دنیا است. مری پاپینز از جمله آثاری است که اقتباس سینمایی نیز از آن‌ها صورت گرفته است و جذابیت‌های شخصیت اصلی از چشم سینماگران دور نمانده است. ماجراهای ساده اما رازآمیزی که مری پاپینز با کمک بچه‌ها رقم می‌زند، می‌تواند خواننده را به دنیایی ببرد که در عین واقعی بودن با رؤیا آمیخته است.

مری پاپینز

نویسنده: پ.ل. تراورس

مترجم: شهلا طهماسبی

ویراستار: نرگس حسینی

انتشارات پریان

۲۰۰ صفحه

۱۱۵۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان

کاربرد: پرورش تخیل، دوستی

من با زندگی قهرم

نویسنده: امیلی کوتور

مترجم: افسر افشاری

ویراستار: مژگان کلهر

ناشر: پیدایش

۷۲ صفحه

۵۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان

کاربرد: کنار آمدن با نامادری

من اعتصاب کرده‌ام

از دواج مجدد والدین – چه پدر و چه مادر– برای کودکان مشکلی جدی است. بسیاری از کودکان نمی‌توانند بپذیرند کسی جای مادر یا پدرشان را بگیرد؛ به ویژه اگر رفتار والدین حساب شده نباشد.

رفتار کودکان در برابر چنین مشکلی، بسته به سن و جنس‌شان بسیار متفاوت است. بعضی پرخاشگری می‌کنند، برخی دست به کارهای خطرناک می‌زنند. عده‌ای لج‌بازی و گروهی هم قهر می‌کنند. موضوع کتاب من با زندگی قهرم نیز همین است. راوی داستان، دختری هشت‌ساله است که پدرش بعد از مرگ همسرش با زن دیگری ازدواج می‌کند. دختر چند سالی با مادر بزرگش زندگی می‌کند، و وقتی مادر بزرگ هم می‌میرد، ناچار پیش پدر و نامادری‌اش می‌رود. اما او که از شرایط جدید ناراضی است، قهر می‌کند و تصمیم می‌گیرد همه‌ی تابستان، خودش را در اتاقش زندانی کند؛ او این کار را برای آن می‌کند تا به والدینش بفهماند خوشحال نیست و دوست ندارد پیش مادر و برادر ناتنی‌اش باشد. برای همین با پدر و مادرش قهر می‌کند، با هیچ‌کس حرف نمی‌زند و حتی دست به کاری خطرناک می‌زند.

کنار آمدن والدین با چنین کودکانی، کار آسانی نیست. آن‌ها از محبت والدین سوءاستفاده می‌کنند. تهدید و تنبیه هم کار را خراب‌تر می‌کند. در چنین شرایطی است که والدین واقعاً مستاصل می‌شوند.

از سوی دیگر، به دلیل فوت یا طلاق و یا دلایل دیگر والدین ممکن است از همدیگر جدا شوند و با فرد دیگری زندگی تازه‌ای را آغاز کنند. این امر هم محتمل است هم اجتناب‌ناپذیر؛ به ویژه در کشورهای غربی که طلاق و ازدواج مجدد والدین فراوانی زیادی دارد و داستان کنار آمدن فرزندان با شرایط جدید یکی از مشکلات زندگی اجتماعی آن‌هاست که در این کتاب به این موضوع از نگاه دختری هشت ساله پرداخته شده است.

فراتر از فانتزی

نگارش رمان برای نوجوانان در سال‌های اخیر، به فراوانی آغاز شده و همچنان ادامه دارد. بسیاری از نویسندگان در زمینه‌ی رمان نوجوان طبع‌آزمایی کرده و این‌گونه آثار را جدی‌تر از سایر کارها قلمداد می‌کنند.

اما نوشتن رمان کودک تازه آغاز شده. یکی از نخستین‌ها رمان‌ها هلی فسقلی در سرزمین غول‌هاست. چاپ نخست این کتاب در سال ۸۱ در دو جلد منتشر شد، و این چاپ به صورت تک‌جلدی و با ویرایش و اندازه‌های تازه است.

داستان ماجرای دختری ده ساله به نام **هلی فسقلی** است. او با بچه غولی به نام شابی بی‌غوله دوست می‌شود و با هم به سرزمین غول‌ها می‌روند. مادر شابی بی‌غوله هلی فسقلی را می‌بیند و می‌پسندد و برای پسرش دایی رستم خواستگاری می‌کند.

دایی رستم به جنگ غول بل‌بله‌گوش می‌رود و اسیر می‌شود. هلی فسقلی پس از کشتن اژدهای هفت‌سر و رام کردن شیر غول‌پیکر به همراه بابا ریش‌سفید و خاله خال‌خالی تصمیم به نجات او می‌گیرد و سفر پرماجرا و خطرناک خود را به سرزمین بل‌بله‌گوش آغاز می‌کند و البته سرانجام این داستان، موفقیت هلی فسقلی و از بین رفتن بل‌بله‌گوش، یعنی پیروزی خیر بر شر است.

نویسنده از نثری روان و قابل درک کودکان برخوردار است و افزون بر این برخی ابتکارات کلامی نیز به شیرینی کار افزوده است. رمان با آنکه مفصل است اما گره داستانی مهمی ندارد، تنها تعدادی فراز و فرود داستانی دارد و در واقع مجموعه‌ای از ماجراهای ریز و درشت است که به طور پیوسته به دنبال هم ردیف شده است.

هلی فسقلی در سرزمین غول‌ها

نویسنده: شکوه قاسم‌نیا

تصویرگر: فرشید شفيعی

ناشر: پیدایش

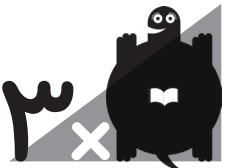
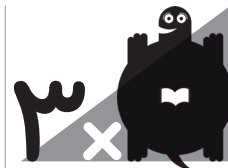
۳۹۶ صفحه

۱۸۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودک

کاربرد: لذت خواندن

سمیر، قهرمان کوچک

ویکتورین یک مجتمع مسکونی است که در شهری در شمال فرانسه قرار دارد، اما ساکنان این مجتمع همه فرانسوی نیستند. بخشی از ساکنان این مجتمع را مهاجران تشکیل می‌دهند.

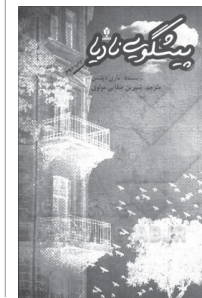
سمیر پسری یازده ساله است که با خانواده‌اش در این مجتمع زندگی می‌کند. پسری خجالتی و آرام که معمولاً حرف نمی‌زند و دوست نزدیکی هم ندارد. او همیشه جواب سؤال‌ها را در دلش می‌دهد و دوست ندارد وارد جمع بشود. اما چیزی روند آرام زندگی او را بر هم می‌زند، آن هم پیشگویی نادیاست، فالگیری که گه‌گاه به مجتمع می‌آید تا زندگی مردم را پیش‌بینی کند. او در طالع سمیر یک اتفاق عجیب می‌بیند، اتفاقی که با خصوصیات اخلاقی سمیر همخوانی ندارد. آن هم این است که: سمیر در چند ماه پیش رو زندگی‌اش را برای یک دوست به خطر می‌اندازد و قهرمان می‌شود.

سمیر از این پیش‌بینی می‌ترسد چون با روحیه‌ی او مغایرت دارد، پس سعی می‌کند از جمع کناره بگیرد و نزدیک کسی نشود.

اما دست اتفاق او را با **مارک** آشنا می‌کند، پسری که جانورشناس است و در برکه‌ی نزدیک مجتمع پرندگان را زیر نظر دارد. سمیر کم‌کم با مارک انس می‌گیرد و به پرندگان علاقه‌مند می‌شود.

اما دوستی که قرار است سمیر نجاتش دهد مارک نیست، سلین است. دختری نوجوان که سمیر برای نجات او فداکاری می‌کند.

این داستان بلند برای کسانی که گوشه‌گیر هستند پیشنهاد مناسبی است. این کتاب قدرت دوستی را نشان می‌دهد و کمک می‌کند تا مخاطب بر ترس‌هایش در ارتباط با دیگران غلبه کند. هم‌چنین حضور پررنگ مهاجران ساکن فرانسه در این کتاب می‌تواند فضای آن را با دیگر آثاری که در ایران برای کودکان و نوجوانان ترجمه می‌شود، متفاوت کند.

خانه‌ای برای همیشه

بخشی از زندگی مردم دنیا در جنگ می‌گذرد. در هر دوره‌ای از زمان، در گوشه‌ای از دنیا جنگ است و بچه‌های زیادی به این دلیل زخمی، تنها، آواره یا اسیر می‌شوند، بچه‌هایی که خیلی زود با دنیا و خشونت آن روبه‌رو می‌شوند و زندگی‌شان برای همیشه عوض می‌شود. آن‌ها بعد از این تجربه آدم‌های دیگری هستند.

مجموعه‌ی ستاره‌های دنباله‌دار داستان پسری به اسم محمدعلی است که در جنوب ایران در زمان جنگ ایران و عراق زندگی می‌کند و اسیر می‌شود. اسارت فصل جدیدی از زندگی اوست که آدم‌های تازه‌ای را وارد دنیایش می‌کند. او که تا پیش از این نگران درس و مدرسه‌اش بود، حالا نگرانی‌های بزرگ‌ترها را دارد و باید بتواند در شرایطی غیرطبیعی زنده بماند و امیدوار باشد.

هر جلد این مجموعه، داستان مجزایی دارد، اما بیشتر شخصیت‌ها ثابت‌اند. نویسنده هر بار با داستانی ساده، بخشی از زندگی آدم‌های اردوگاه را روایت می‌کند و از این طریق آن آدم‌ها و روابط‌شان را به بچه‌ها می‌شناساند. هم‌چنین تصویری بودن داستان کمک می‌کند مخاطب کم‌سن و سال راحت‌تر با داستان‌ها ارتباط برقرار کند. نویسنده سعی کرده داستان واقع بینانه‌ای درباره‌ی آن شرایط بنویسد، اگرچه خود در ابتدای کتاب گفته است که این یک روایت تخیلی از آن وقایع است. خواندن این داستان می‌تواند بچه‌ها را با گوشه‌ای از یکی از واقعیتهای دنیا یعنی جنگ آشنا کند.

مجموعه‌ی ستاره‌های دنباله‌دار

نویسنده: موژان نادریان

تصویرگر: حمیده محبی

ویراستار: ربابه نصیری‌امینی

ناشر: پیام آزادگان

گروه سنی: کودکان سال‌های اول دبستان

کاربرد: آشنایی با زندگی در دوران جنگ،

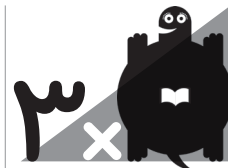
آشنایی با زندگی اسرا

لک لک های مهاجر | دوست جیبی |

سنگریزه آبی | خانه‌ای برای همیشه

شما سیب هستید یا درخت یا دختر؟

کتابی تک‌رنگ با پنج داستان برای نوجوان ماندن و یا زنده کردن روزهای نوجوانی. شما همه‌ی داستان‌ها را می‌خوانید، اما احتمالاً داستان اول را بیشتر از چهار داستان دیگر دوست خواهید داشت. اگرچه هر پنج داستان کوتاه فضای غریب و متفاوتی دارند؛ شبیه روزهای یکشنبه هستند، غریب و ساده و بی‌ادعا، داستان‌هایی درباره‌ی دوستی‌هایی عجیب، کلاغ‌ها و کنه‌ها، چیزهایی که معمولاً در نوجوانی اسیرشان هستیم و از عمیق شدن در آن‌ها لذت می‌بریم. اگر به نظرتان لحن این یادداشت هم کمی شاعرانه است، به خاطر لحن کتاب است. با اینکه در این کتاب پنج داستان کوتاه می‌خوانید، اما اگر اهل درک احساس‌های شاعرانه و یا نگاه شاعرانه به دنیا هستید احتمالاً از این کتاب لذت بیشتری خواهید برد.

نمونه‌اش همان داستان اول که برایتان گفتم. داستان دو نفر که همدیگر را ندیده‌اند اما از پشت یک در قفل با هم دوست هستند. در واقع داستان کوتاهی درباره‌ی روابط عاطفی دو صدا با هم. همین قدر معصوم و ساده و نوجوانانه.

بر روی کلمات این کتاب کمی هم غم نشسته است. پس انتظار نداشته باشید که با خواندن سیب و درخت و دختر سرحال شوید. احتمالاً کمی در خودتان فرو می‌روید و تلاش می‌کنید رازآلودترین دوستی‌هایتان را به یاد بیاورید.

خواندن کتاب برایتان ساده خواهد بود. نثر بی‌دردسر و خوبی دارد. خواندنش به اندازه‌ی خنک شدن و سر کشیدن یک لیوان چای طول می‌کشد و فضای عجیب و متفاوتش از روی جلد خاکستری و سبزش هم معلوم است.

فقط می‌ماند اینکه بعد از خواندن کتاب تصمیم بگیرید خودتان می‌خواهید کدام یک از این سه تا باشید؟ سیب باشید یا درخت یا دختر؟ و یا دختری که از درخت سیب می‌چیند؟ یا سببی که دختر از درخت می‌چیند؟ یا درختی که دختری از آن سیب می‌چیند؟ یا شاید هم چیزهای عجیب و غریب دیگری.

اتل متل

اگر دل‌تان می‌خواهد با چشم‌های بسته کودک‌تان را به کودکی‌های خودتان ببرید، من به شما قالیچه‌ی سلیمان را پیشنهاد می‌کنم. هیچ‌کدام از ما تا به حال روی قالیچه‌ی سلیمان ننشسته‌ایم (شرط عقل همین است)، اما حداقل کتاب‌هایی هستند که با خواندن‌شان، نه در ارتفاعی بلند، ولی به اندازه‌ی گنجشک‌های کوچک حیات خانه‌های بچگی می‌توانیم پرواز کنیم.

این کتاب، شعر تمام رنگ با تصویرگری‌های ساده و رؤیایی شبیه کتاب‌های معمولی شعری که این روزها منتشر می‌شود نیست. شعرش زبانی عامیانه دارد. از همان شروع با یک جور نوستالژی وارد ماجرا می‌شود و تقریباً می‌توانم به شما قول بدهم که خاطره‌انگیزترین عناصر روزهای کودکی‌تان را می‌توانید با فرزندان در آن پیدا کنید: حوض و مادر بزرگ و لالایی و صنوبر و چل کره و گهواره و باغچه و ماهی نقره!

اگر کودک‌تان نمی‌خواهد، با این کتاب می‌توانید خوابش کنید. حتی قبل از این که آن را برای کودک‌تان بخوانید، چند بار در تنهایی کتاب را برای خودتان بخوانید تا با آن مأنوس شوید و دوستش داشته باشید. تمرین کنید که آن را روان و با صدای بلند بخوانید و در خواندنش دچار دست‌انداز نشوید. اگر میوه‌ای مثل انار دارید، دانه کنید و کتاب را با کودک‌تان زیر پتوی گرم بخوانید و خودتان هم با لبخند شیرینی شاید حتی قبل از تمام شدنش به خواب بروید! حیف که نمی‌شود توی صفحات کتاب فایل صوتی گذاشت. وگرنه بخش‌هایی از آن را برای‌تان می‌خواندم و به خواب کودک‌تان هدیه می‌دادم!

✱

«...اونقده جونبوند منو تا خوابم کرد

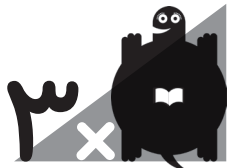
با یه تکون تو ابرا پرتابم کرد

رو پشت یه ابر سیا نشستم

پیچوندم افسارشو پشت دستم

با همدیگه از آسمونا آونگ

انگار سیاوشه سوار شبرنگ...»

قالیچه‌ی سلیمون

شاعر: قدمعلی سرامی

تصویرگر: سمیه صالح شوشتری

ناشر: علمی فرهنگی (کتاب‌های پرنده‌ی

آبی)

۲۸ صفحه

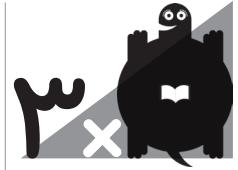
۱۰۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودک

کاربرد: لذت، سرگرمی، آشنایی با فرهنگ

و آداب گذشتگان

مگر می‌شود درست زندگی کردن را از حیوانات آموخت؟

کتاب پنجه‌تنتره با پنج فصل که در ایران به نام کلیله و دمنه معروف شده، حدود دویست سال قبل از میلاد مسیح (۲۲۰۰ سال پیش) به وسیله‌ی دانشمند هندی به نام ویشناشرما به زبان سنسکریت نوشته شده است. حدود ۱۴۰۰ سال پیش به دستور انوشیروان به زبان پهلوی ترجمه شد و به ایران آمد. انتقال این کتاب به ایران، داستان طولانی و پرماجرایی دارد. حدود صد سال بعد، از زبان پهلوی به زبان عربی و چهارصد سال بعد از آن، یعنی در سال‌های ۵۳۰ تا ۵۴۰ هجری از عربی به فارسی ترجمه شد و با نام کلیله و دمنه انتشار یافت. کتاب پنجه تنتره که در عصر خود کتابی سیاسی بوده تاکنون به بیش از پنجاه زبان دنیا ترجمه شده است. در آن از زبان حیوانات به رفتار غلط شاهان اشاره شده و کشورداری و رفتار درست به حاکمان زمان گوشزد شده است.

در نخستین داستان این کتاب، قصه‌ی میمون و تمساح، می‌خوانیم: «در کنار رودخانه‌ای زیبا، بر روی درخت انجیری یک میمون زندگی می‌کرد. میمون تنها بود، اما دلی شاد داشت و از زندگی‌اش راضی بود. او از شاخه‌های درخت بالا و پایین می‌پرید و از میوه‌های خوشمزه انجیر می‌خورد. یک روز که میمون روی درخت نشسته بود و به آب رودخانه نگاه می‌کرد، توی آب چیزی تکان خورد و آرام به درخت انجیر نزدیک شد. میمون خوب نگاه کرد. بعد روی شاخه پایین پرید و گفت: «بگو ببینم تو کی هستی؟ اینجا چه کار می‌کنی؟» تمساحی سرش را از آب بیرون آورد و به میمون که روی درخت بود، نگاه کرد و گفت: «من تمساح هستم. از جایی دور آمده‌ام. گرسنه هستم و دنبال غذا می‌گردم.»

الاغ بی‌مغز، اسکلت شیر، راسوی وفادار، موش و مرتاض، اتحاد، مرد نمک‌نشناس، موش‌های آهن‌خوار، الاغ آوازخوان، میمون و تمساح، کلاغ‌ها و مار سیاه، داوری گربه و دختری که با مار ازدواج کرد، عنوان برخی داستان‌های این کتاب است.

قصه‌های شیرین و دلنشین: ۲۷ قصه کوتاه و آموزنده از پنجه تنتره (کلیله و دمنه)

نویسنده: شیو کومار
مترجم: سیما طاهری
بازنویس: افسانه شعبان‌نژاد
ناشر: ذکر (کتاب‌های قاصدک)
۸۸ صفحه
۴۰۰۰ تومان
گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان
کاربرد: بیان نکته‌های اخلاقی و راه و رسم درست زندگی کردن

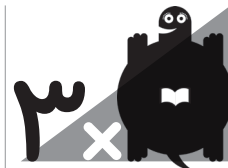
پاداش شجاعت

ملک جمشید بازنویسی قصه‌ی کهن ملک جمشید و طلسم حمام بلور است که در عصر قاجار رواج داشته است. **توزنده‌جانی** داستان را با کمی تغییر و تعدیل مناسب خواننده‌ی نوجوان کرده است. قهرمان داستان، ملک جمشید، پسر پادشاه زیرباد هندوستان است که حین شکار آهو از همراهانش جدا می‌افتد و گم می‌شود. سپس مورد حمله‌ی راهزنان قرار می‌گیرد و دارایی و لباس‌های خود را از دست می‌دهد. پس از فراز و نشیب بسیار، به شهری می‌رسد که تصویر دختری به غایت زیبا بر سر در آن آویخته شده است. دختر فرزند ملک نعمان و نام او ماه عالم‌گیر است. برادر او به نام ملک فریدون اسیر طلسم حمام بلور شده است و مدت‌هاست از او خبری نیست. طلسم آن‌قدر قوی است که کسی یارای شکستن آن را ندارد. به همین دلیل پادشاه تصویر دخترش را بر سر در شهر آویزان کرده که جوانان عاشق او بشوند و بخواهند با او ازدواج بکنند. شرط ازدواج نجات ملک فریدون از طلسم است. ملک جمشید نیز که یک دل نه صد دل عاشق ماه عالم‌گیر شده است، تصمیم می‌گیرد برای به دست آوردن او به جنگ با طلسم برود. داستان شرح ماجراهای ملک جمشید در راه شکستن این طلسم و نجات ملک فریدون است. یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی این بازنویسی آن است که نویسنده میان اعمال شخص و اتفاقاتی که برای او می‌افتد رابطه‌ی علت و معلولی برقرار کرده است. ملک جمشید در ابتدای داستان مرتکب خطایی می‌شود که به نظر می‌رسد فراز و نشیب‌هایی که پس از آن بر سر راه او قرار می‌گیرد، مجازات آن خطا و در عین حال، وسیله‌ی جبران آن است.

ملک جمشید

نویسنده: جعفر توزنده‌جانی
ویراستار: گروه ویراستاری ویدا
ناشر: نشر ویدا
۳۲۱ صفحه
۱۲۰۰۰ تومان
گروه سنی: نوجوان
کاربرد: آشنایی با قصه‌های عامیانه‌ی کهن

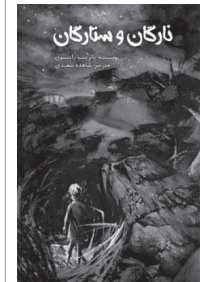

شما از آتشید یا آب؟

شما از آتشید یا آب؟ اگر قرار بود تولد شما در رؤیای یکی از ارواح کهن نقش ببندد، کدام روح را انتخاب می‌کردید؟ آن وقت با تولد شما موجود جدید و عجیبی متولد می‌شد و داستانی شکل می‌گرفت. اوه، چه عجیب! شما اصلاً دنبال این فانتزی‌ها و ماجراهای جادویی نیستید؟ اگر تنها با عینک واقعیت به دنیا نگاه می‌کنید اصلاً این کتاب را به شما پیشنهاد نمی‌کنم. اما حتی اگر با دیدن اسم کتاب می‌توانید حدس بزنید که «نارگان» ربطی به رؤیای آتش دارد و می‌تواند شما را با اسم رازآلودش قلقلک بدهد این رمان را بخوانید! مثل خیلی از رمان‌های آشنای فانتزی و نوجوان دیگر، این جا هم نوجوانی داریم که پدر و مادرش را از دست داده است و قرار است با دو فامیل تقریباً غریبه که آن‌ها را از نزدیک نمی‌شناسد زندگی کند! بدبختی این‌جاست که برای زندگی با آن‌ها باید خانه و شهری را که با آن اخت شده است ترک کند و به جایی عجیب و دورافتاده برود! خوب، برای یک نویسنده چه موقعیتی بهتر از این که بتواند قهرمان تنها و مغموم و تک افتاده‌اش را به سرزمین عجیب و فانتزی و رؤیایی خودش ببرد؟ **سیمون** پا در دل طبیعت می‌گذارد و با ماجرای مواجه می‌شود که در واقع داستان جان گرفتن باورهای بومی قبایل متروک و بدوی استرالیایی است.

پاتریشیا رایتسون در جان دادن به این رؤیاها و باورها استاد است و در سال ۱۹۸۴ برنده جایزه هانس کریستین آندرسن شده است.

درضمن این را هم بگویم که اگر به خاطر نگرانی از ترسناک بودن ممکن است به سراغ داستان‌های فانتزی نروید، خیالتان از نارگان و ستارگان راحت باشد. دلهره‌ی این رمان ظریف و شیرین است و آرامشتان را به هم نمی‌ریزد.

علمی و
آموزشی

چراهای بی‌پایان

برخی از مراحل رشد کودکان از راه پرسیدن سؤال و پاسخ به چراهای بی‌پایان‌شان شکل می‌گیرد. این مجموعه به خوانندگان کمک می‌کند که تشخیص دهند چه چیزهایی را دوست دارند و چه چیزهایی را دوست ندارند. چه چیزی منصفانه و چه چیزی غیرمنصفانه است. صحیح چیست و غلط کدام است؟ بنابراین در مورد خودشان بیشتر فکر می‌کنند. از تجربه‌هاشان درس می‌گیرند و تشخیص می‌دهند که در چه زمینه‌هایی توانایی بیشتری دارند.

این مجموعه با مثال‌هایی ساده به بچه‌ها می‌آموزد چگونه سلامت‌شان را افزایش دهند؟ چگونه بهداشت را رعایت کنند و اصول ایمنی را یاد بگیرند و به دیگران یاری رسانند.

کمک به دیگران یکی از راه‌های برقراری ارتباط بین انسان‌هاست؛ بنابراین بسیار اهمیت دارد که کودکان ببینند و درک کنند که چگونه اعضای یک خانواده باید از یکدیگر مراقبت کنند. کمک کردن در خانه یا مدرسه یکی از راه‌هایی است که کودکان در خود احساس مسئولیت کنند. این‌ها نشانه‌هایی است مبنی بر اینکه کودکان از وابستگی به دیگران دور شده و طعم استقلال و مسئولیت‌پذیری را بچشند.

خواندن این کتاب‌ها همچنین به کودکان کمک می‌کند تشخیص دهند چگونه رفتار آن‌ها بر دیگران تأثیر می‌گذارد؛ چگونه به صحبت‌های دیگران گوش کنند و بازی و کار گروهی را یاد بگیرند، چگونه در مصرف آب صرفه‌جویی کنند؟ تغییرات محیط زندگی را در اطراف خود درک کرده و در نهایت به آن‌ها روش‌هایی برای بهبود وضعیت محیط‌زیست را می‌آموزد.

کتاب‌ها به شکل داستان علمی نوشته شده و با تصویرهایی گویا همراه است.

مجموعه‌ی چرا باید

نویسندگان: کلر لولین، جن گرین

تصویرگر: مایک گوردون

مترجمان: مرجان حاجی‌بابایی، ملیحه اسماعیلی،

سارا آرین‌مهر

ناشر: طبیب، تیمورزاده

هر جلد ۳۶ صفحه

هر جلد ۵۵۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان

کاربرد: حفاظت محیط‌زیست، آموزش‌های

شهروندی

خوب غذا بخورم؟ | درمصرف انرژی

صرفه‌جویی کنم؟ | درمصرف آب صرفه‌جویی

کنم؟ | مواظب طبیعت باشم؟ | زباله‌هارا

بازیافت کنم؟ | به دیگران کمک کنم؟ | خوب

گوش کنم؟ | با دوستانم سهیم باشم؟

این‌ها رو که همه می‌دونن!

کتاب مخترعان و ایده‌های داغ از مجموعه‌ی مشاهیر خفن اطلاعات زیادی درباره مخترعان مختلف و اختراعاتشان در اختیار نوجوانان می‌گذارد؛ مخترعان با اینکه دیگر زنده نیستند هنوز هم با کارهایشان آدم را انگشت به دهان می‌کنند و این ویژگی در ده مخترعی که به آن‌ها اشاره شده است وجود دارد. کتاب اطلاعات تازه‌ای درباره‌ی چهره‌های علم و ادب دنیا با زبان طنز می‌دهد، دانستنی‌های شگفت‌انگیزی که ممکن است هیچ‌گاه آن‌ها را نشنیده باشیم. آدم فکر می‌کند درباره‌ی شخصیت‌های مشهور و بزرگ همه چیز را می‌داند، اما گاه چهره‌ی دیگری از آن‌ها برایمان نمایان می‌شود، جنبه‌های گوناگون زندگی که می‌تواند جذاب باشد.

در بخشی از مقدمه‌ی کتاب آمده: «با خواندن این کتاب، می‌فهمید این اختراعات محشر کار چه کسانی بوده و چرا آنان مستحق این شهرت‌اند، مخترع شدن فقط این نیست که برای اولین بار ایده جدیدی به سر کسی بزند، مخترع می‌تواند کسی باشد که اولین نمونه‌ی چیزی را می‌سازد، یا اولین کسی باشد که باعث شود دستگاهی واقعا خوب کار کند؛ طوری که همه بخواهند یکی از آن را داشته باشند...»

ارشمیدس و دستگاه‌های ترس برانگیزش، **لئوناردو داوینچی** و زیردریایی اسرارآمیزش، **جیمز وات** و موتور داغ و سردش، **جورج استیونس** و خطوط آهن پرخطرهایش، **توماس ادیسون** و اختراعات بی‌شمارش، **الکساندر گراهام بل** و تلفن اعتراض‌برانگیزش، **جان لوگی بُرد** و تلویزیون چرخانش، بعضی از عناوین کتاب هستند.

«جورج برای اختراع چراغ ایمنی، فقط روی آزمون و خطا تکیه می‌کرد، چون برعکس ارشمیدس، عادت نداشت تئوری‌هایش را اول روی کاغذ (یا روی دست و پای خودش) بنویسد. اما خدایی، مخترع خوش فکری بود. یکی دیگر از اختراعات او، گهواره‌ی بچه بود که با نیروی دودِ دودکش تکان تکان می‌خورد. هیچ‌کس نمی‌داند این گهواره دودی چطور کار می‌کرد، اما کار می‌کرد. اگر قبول نداری، نگاهی به این عکس ببنداز!...»

تصاویر این کتاب را **کلیو جرارد** طراحی کرده که در فهم بهتر مطالب نقش مؤثری دارند.

پیش به سوی پندار، کردار و رفتار سبز

آن زمان که ما بچه بودیم، حتی به گوش‌مان هم نخورده بود کسی نگران طبیعت و محیط‌زیست باشد. فکر می‌کردیم می‌توانیم هر جور که می‌خواهیم از طبیعت بهره‌برداری کنیم، اما امروزه همه می‌دانند که بهره‌برداری از طبیعت اندازه دارد؛ وگرنه با آلودگی محیط‌زیست و کمبود منابع طبیعی روبه‌رو خواهیم شد.

نجات دادن سیاره‌ی زمین کاری عظیم است. مشکلات این راه پیچیده‌اند. پیش‌بینی اینکه در آینده چه خواهد شد دشوار است. دوران زندگی انسان از آغاز پیدایش، در مقایسه با عمر طولانی کره‌ی زمین مانند یک چشم به هم زدن است؛ با این وجود انسان‌ها توانسته‌اند بیشتر از هر گونه‌ی دیگری، چهره‌ی زمین را دگرگون کنند. اگر همین انسان‌ها در راه نجات و حفاظت کاری نکنند، هر اتفاقی ممکن است بیفتد.

کتاب نجات زمین در داستان ماست راهنمایی‌هایی درباره‌ی کمک‌های اولیه برای نجات سیاره‌ی زمین از وضعیت بسیار وحشتناک زیست محیطی کنونی، مشکلات و معضلاتی که زمین با آن روبه‌روست، مبارزه با مواد آلاینده‌ی شیمیایی، ترمیم و بازسازی لایه‌ی اوزون، نجات حیات‌وحش از نابودی و انقراض، و گرمایش جهانی است و راه‌حل‌ها و پیشنهادهایی برای یاری رساندن و نجات سیاره‌ی زمین ارائه می‌کند. در پایان هر فصل، آزمون‌های چند جوابی دارد که کودک با پاسخ دادن به آن‌ها می‌بیند به‌عنوان یک مبارز سبز، علیه همه‌ی آلودگی‌ها و دشمنان طبیعت و محیط‌زیست، چه امتیازی می‌گیرد.

نجات زمین در داستان ماست

نویسنده: باربارا تیلور

تصویرگر: اسکولر اندرسن

مترجم: بهرام معلمی

ناشر: شرکت انتشارات فنی ایران

۹۶ صفحه

۳۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان،

نوجوانان

کاربرد: حفاظت محیط‌زیست

دوست ندارم مریض باشم

تا به حال این جمله را شنیدید که «سلامتی بزرگ ترین نعمت است»؟ اگر مبتلا به سرماخوردگی، آبله مرغان، و... شوید متوجه خواهید شد سلامتی تان به خطر افتاده و در آن صورت شاد بودن بسیار سخت است، زیرا احساس کسالت و خستگی و درد و ناراحتی می کنید.

الوین سیلور استاین استاد رشته ی زیست شناسی دانشگاه نیویورک با همکاری همسرش ویرجینیا سیلور استاین مترجم ادبیات علمی روس، با انجام پروژه های تحقیقاتی در دانشگاه پنسیلوانیا بیش از ۱۶۰ کتاب برای کودکان به چاپ رساندند فرزندشان لورا سیلور استاین نیز، به عنوان کمک نویسنده در بیش از ۳۰ کتاب درباره بیماری ها، سلامت، گونه های حیوانات در معرض خطر انقراض و حیوانات اهلی با آنان همکاری کرده است.

سری کتاب های سلامت من به زبانی ساده تألیف شده و ترجمه ی آن ها را چندین پزشک انجام داده اند. این مجموعه از سال ۱۳۸۷ تحت عنوان مشترک سلامت من به چاپ رسیده و هر کتاب با عنوانی مستقل به یکی از موضوعات سلامتی پرداخته است. چند عنوان از این مجموعه در سال اخیر به چاپ رسیده اند.

در این کتاب ها، اطلاعاتی درباره ی ورزش و تأثیرش بر سلامتی، تغذیه و هرم غذایی، انواع بیماری های شایع و علائم شان، و... آمده و به مخاطبان کمک می کند در مورد نشانه ی بیماری ها و اینکه چطور اعضای بدن شان با همکاری هم، حافظ سلامتی شان هستند، نکاتی را بیاموزند تا بیشتر قدر سلامتی خود را بدانند.

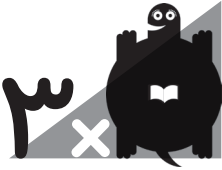
زبان کتاب ساده و روان، روش آرایه ی اطلاعات مستقیم و عنوان بندی شده و تصاویر به شکل عکس یا نقاشی رنگی، متناسب با متن است. بعضی از تصاویر با طنز همراه است. در هر جلد فعالیت های عملی پیشنهاد می شود که باعث تشویق و یادگیری بهتر موضوع ها می شوند. از ویژگی های خوب این مجموعه «لغت نامه» و «واژه یاب» پاپانی هر کتاب است.

مجموعه ی سلامت من

نویسندگان: الوین سیلور استاین، ویرجینیا سیلور استاین و لورا سیلور استاین
مترجمان: محمدرضا کیان نژاد، فریبا قربانی، محمدمهدی سالم، شیما خلف بیگی
ناشر: تیمورزاده (کتاب های حاجی لک لک)، طبیب
هر جلد: ۴۸ صفحه
گروه سنی: کودکان سال های آخر دبستان
کاربرد: آشنایی کودکان با علایم بیماری ها و راه کارهایی برای حفظ سلامتی

آیا این را ش است؟ | گوش درد از خطر ایمن باشیم | دل درد | اکسیناسیون | چی باعث میشه که تو سرفه کنی

نجات کره ی زمین

زمین در معرض خطر است. چرا؟ انسان بیش از هر گونه ی دیگری به زمین آسیب رسانده است. او زمین را تصاحب و به مزرعه، شهر و جاده تبدیل می کند. حیوانات را آن قدر شکار می کند و زیست گاه شان را تخریب می کند تا منقرض شوند و نسل شان از بین برود. زباله تولید می کند؛ آن قدر که امروز دفع زباله ها یکی از مشکلات است. آلودگی هوا، آب، خاک، صدا و صد آلودگی دیگر در زمین غوغا می کنند، و انسان موجب این آلودگی هاست. گازهایی که خودروها، نیروگاه ها و کارخانه ها تولید می کنند، جو زمین را تغییر می دهند و باعث بالا رفتن دمای آن می شوند. یخ های موجود در قاره ی یخ بسته ی جنوبگان بر اثر بالا رفتن دمای زمین به سرعت در حال آب شدن اند. دانشمندان بر این باورند که تا سال ۲۱۰۰ سطح آب دریاها، یک متر و یا حتی بیشتر بالا می آید.

زمین در معرض خطر است. چه باید کرد؟ من و تو برای نجاتش چه کار می توانیم بکنیم؟ در این کتاب، هر کدام از بحران های زیست محیطی همراه با آثاری از عکاسان و هنرمندان توصیف شده و پس از آن راه حل هایی برای نجات کره ی زمین پیشنهاد شده اند. در این کتاب، بخش هایی مانند «واقعیت های باورنکردنی» و «خودآموزی» هم دیده می شود که آن را جذاب تر می کند.

مخاطب کودک با مرور راه کارهای ارائه شده در کتاب، می آموزد که او هم می تواند با عمل فردی اش در نجات زمین مؤثر باشد.

۱۰۰ راه برای نجات کره ی

زمین

نویسنده: آنا کلاریبورن

مترجم: نگار عجایی

ناشر: شرکت انتشارات فنی ایران

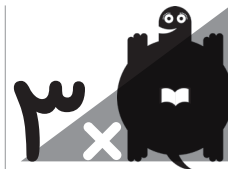
۴۸ صفحه

۴۰۰۰ تومان

گروه سنی: کودکان سال های آخر دبستان

کاربرد: حفاظت محیط زیست

تاریخ ایران

مجموعه چراهای تاریخ

نویسندگان: حشمت‌اله سلیمی، کورش فتحی، احمد فروغ‌بخش، سیدحسن رضوی خراسانی
تصویرگران: ایرج خان‌باباپور، فرهاد جمشیدی
ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)
هر جلد: ۶۸ صفحه
هر جلد: ۱۴۰۰۰ تومان
گروه سنی: نوجوان
کاربرد: آشنایی با تاریخ

ایران از اسلام تا آل بویه | ایران در
عصر غزنویان و سلجوقیان | ایران در
عصر مغولان و ایلخانان | ایران در عصر
تیموریه | ایران در عصر صفویه | ایران
در عصر افشاریه | ایران در عصر زندیه

زیر پنج سال

هم قصه هم بازی

با بازی و تصویر هم می‌توان کتاب خواند و گرایش به مطالعه ایجاد کرد. کتاب‌های کودکان پیش‌دبستان، اگر کارکرد آموزشی خود را با بازی و قصه ارائه دهند، مطمئناً تأثیر بیشتری خواهند داشت. هر کتاب کودک را به مکانی می‌برد و ویژگی‌های آن را در قالب بازی و سرگرمی نشان می‌دهد: مانند سالن نمایش که تاریکی آن به تاریکی اتاق خواب تشبیه شده و این شبیه‌سازی می‌تواند باعث از بین رفتن ترس از تاریکی شود و تصاویرش زاویه دید را گسترش دهد.

آخ و دینگ با اسم‌های نامتعارف‌شان هم قصه می‌گویند و هم مخاطب را دعوت به بازی می‌کنند.
«آخ در باغ‌وحش را هل داد: «آخ.»
دینگ زنگ کنار در را فشار داد: «دینگ.»

و نگهبان باغ‌وحش در را برای‌شان باز کرد... دینگ یک موز از کیفش درآورد و به خرگوش داد: «بیا خرگوش باهوش!» اما سر و کله‌ی نگهبان باغ‌وحش پیدا شد: «ای وای، نه! باید به خرگوش هویج بدهی.»»

پایین صفحه از کودک خواسته شده یک هویج از بسته‌ی ضمیمه‌ی کتاب پیدا کند و برای خرگوش بگذارد. در پایین هر صفحه، کودک باید از قطعات آهن‌ربایی وسیله یا شیئی را پیدا کند و به جای صحیح خود وصل کند و بدین ترتیب تجربه‌ای جدید در قالب بازی و سرگرمی به دست آورد.

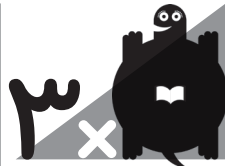

آخ و دینگ (مجموعه کتاب)

نویسندگان: آتوسا صالحی، مژگان کلهر
تصویرگر: شیوا ضیایی
ناشر: شهر قلم
هر جلد: ۱۲ صفحه
هر جلد: ۱۸۰۰۰ تومان
گروه سنی: خردسال
کاربرد: آشنایی با مکان‌ها و فضاهای جدید

باغ‌وحش | برف‌بازی | دریابازی |
نمایش عروسکی | اقایم‌موشک | پارک‌بازی

وقتی خرس‌ها داداش می‌شوند

خرس پشمالو

نویسنده: ایرینا کورشنوف

مترجم: کتابون سلطانی

تصویرگر: راینهارد میشل

ناشر: شرکت انتشارات علمی فرهنگی

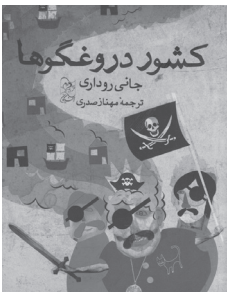
۵۲ صفحه

۶۰۰۰ تومان

گروه سنی: خردسال

کاربرد: آموزش دوستی و مهربانی، پذیرش

عضو جدید در خانواده، کمک و همیاری

کشور دروغگوها

نویسنده: جانی روداری

مترجم: مهناز صدی

انتشارات: آفرینگان

۱۹۸ صفحه

۸۵۰۰ تومان

مجموعه‌ی فلیکس

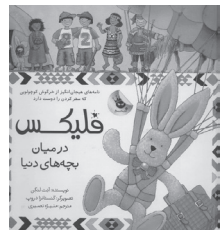
نویسنده: آنت لنگن

تصویرگر: کنستانزا دروپ

مترجم: منیژه نصیری، محبوبه

نجف‌خانی

ناشر: زعفران

فلیکس به گذشته سفر می‌کند |

فلیکس و ماجراهای کریسمس در

سراسر دنیا | نامه‌ی شگفت‌انگیز

فلیکس | فلیکس در میان بچه‌های

دنیا | هدیه‌ی تولد از طرف فلیکس

این کتاب را قبلاً نشر افراز با نام
جلوسومینو منتشر کرده است که
معرفی آن در شماره‌ی یازدهم
پژوهشنامه ادبیات کودک و نوجوان
آمده است.

جلدهای دیگر این مجموعه در
شماره‌ی یازدهم پژوهشنامه ادبیات
کودک و نوجوان همراه با یادداشت
معرفی شده‌اند.